NAUJIENOS

Library of Congress Gr. Periodical Division Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
For One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXX — Price 25c — Šeštadienis-pirmadienis — Saturday-Monday, January 22-24, 1983 — Nr. 15

NESKALDYKITE VAKARŲ, - SAKO MITERAND

MIRĖ JUSTINAS MACKEVIČIUS, JR., STANDARD FEDERAL PREZIDENTAS

ŠEŠTADIENĮ VELIONIS BUS LAIDOJAMAS CLARENDON HILLS KAPINĖSE

Justinas Mackevičius, Jr.

CHICAGO, Ill. — Praeitą penktadienį Downers Grove ligoninėje nuo širdies smūgio mirė Justinas Mackevičius, Jr., Standard Federal Savings and Loan Association, esančios prie Archer ir Sacramento, prezidentas.

Antrojo Pasaulinio karo metu jis buvo JAV karo aviacijos lakūnas, dalyvavo kovose, o karui pasibaigus, kurį laiką bandė naujus lėktuvus. Aviacijos tarnyboje šiek tiek supleišėjo jo širdis. Jis pasitraukė iš aviacijos ir grįžo dirbti į Standard Federal bendrovę, kurios pirmininkas buvo Justinas Mackevičius, velionio tėvas.

Justinas Mackevičius Jr. dirbo Standard Federal bendrovėje, bet daugiausia vertėsi nuosavybių pardavimo bylomis, parūpindamas paskolas. Darbas jam labai gerai sekėsi, nes visuomet paklausydavo tėvo, turėjusio didelį šioje srityje patyrimą.

Tėvui Justinui Mackevičiui mirus, Justinas atsistojo Standard Federal milijoninės bendrovės priešakin. Turėjo didelį bankui pritaikytą namą, įvedė elektroninį atsiskaitymo sistemą ir išvystė Standard Federal į pačią didžiausią lietuvišką taupymo bendrovę.

Justinas Mackevičius, Jr., nesikišo į visuomeninį lietuvių ar amerikiečių gyvenimą. Jis augino savo šeimą ir laisvu laiku mėgdavo skaityti kelionių knygas. Jis buvo tiek susižavėjęs "Kon Tiki" kelione į Pacifiką, kad žinojo visas tos kelionės paruošimo ir plaukimo smulkmenas.

Liko velionies motina Viktorija Mackevičienė, gyvenanti tame pačiame name, kuriame su vyru gyveno ir vaikus išaugino. Liko mylima žmona Beverly, sūnus Thomas, Standard Federal bendrovėje tvarkantis visą elektroninę sistemą, dukra Judith Chin, porą metų besimokiusi Madride, dukra Patricia, sūnus Jeffrey ir du anūkai.

Velionis buvo pašarvotas Downers Grove šermeninėj, o šeštadienio rytą bus išvežtas į vietos St. Joseph bažnyčią ir palaidotas Clarendon Hills kapinėse.

— Atstovas Charles Wilson, kuris vadovavo komitetui narkotikų prekybai aiškinti, pats yra tardomas už narkotikų vartojimą.

KALENDORĖLIS

Sausio 22: Vincentas, Skaistė, Žvalgaitis, Vyngaudas, Gergalė.

Sausio 23: Raimundas, Vismaldas, Tyrūnė, Žiemis, Vartulė, Kūras, Garbenė.

Sausio 24: Timotiejus, Rainis, Damilė, Ardaugas, Vėndė.

Saulė teka 7:11, leidžiasi 4:53. Oras debesuotas; lis, o vėliau pradės ledėti.

SOVIETAI GRASINA JAPONIJAI

MASKVA, Rusija. — Ketvirtadienį Sovietų Sąjunga perspėjo Japonijos premjerą Jasuhiro Nakasone, kad jeigu jis mėgins vėl stipriai apginkluoti Japoniją, tai ji gali pirmoji susilaukti iš Sovietų Sąjungos atominių ginklų smūgio.

— Militaristinė programa, kurią Japonijos ministerių kabinetas nutarė vykdyti, - norint vėl Japoniją padaryti stipria Tolimųjų Rytų militarine jėga, yra grasinimas Sovietų Sąjungai. Tokiu savo elgesiu Japonija įsijungia į agresyvius JAV planus prieš Sovietus, — pabrėžė oficiali Tasso žinių agentūra.

Ryškinant New Yorke premjero Nakasone pasakymą, kad Japonijos archipelagas yra lygus "nenuskandinamam lėktuvnešiui", Tass tai išaiškino, kaip demonstravimą jėgos prieš Sovietų Sąjungą.

— Šiame atominio apsiginklavimo amžiuje nėra jokių nenuskandinamų lėktuvnešių, — užakcentavo Tass, dar pridėdamas, kad tai, kas įvyko su Japonija 1945 metais, kai ant jos dviejų miestų buvo numestos dvi atominės bombos, palyginus su tuo, kas Japoniją gali ištikti šiandien, tai tada buvo tik smulkmena.

FBI AGENTAS NUŠOVĖ LĖKTUVO GROBIKĄ

PORTLAND, Ore. — Jaunas vyras, pakilęs kartu su 41 keleiviu, skridusiu iš Seattle, Wash., į Portland, Ore., pranešė keleiviams, kad jis yra padėjęs galingą bombą lėktuve.

Grobikas, po ilgų derybų, sutiko išleisti 35 keleivius. Likusius jis norėjo laikyti įkaitais, kol jis būtų nuvežtas į užsienį.

Kada atvažiavo autobusas pasiimti 35 išleidžiamų keleivių, per priekinį lėktuvo langą buvo įleisti du FBI agentai. Vienas jų pataikė grobikui kulka tiesiai į galvą. Jis žuvo vietoje.

Buvo išleisti visi keleiviai, o grobiko lavonas buvo nugabentas į lavoninę.

Generolas Tengas Hsiaopingas šeštadienį tarsis su JAV Valstybės sekretoriumi George Shultz Pekine.

VENSKUS SU EUROPOS PARLAMENTO PAREIGŪNAIS

Inž. Adolfas Venskus drauge su Europos Parlamento vicepirmininku dr. Egon A. Klepsch (dešinėje) ir Politinės Komisijos Pabaltijo kraštų klausimais rezoliucijos pranešėju Otto von Habsburg (kairėj), 1982 m. rugsėjo 16 d. Strasburge. Inžinierius A. Venskus yra VLIKo atstovas prie Europos Parlamento. (Elta)

DIDELIS LIETUVOS LAIMĖJIMAS EUROPOS PARLAMENTE

(Tęsinys)

O. Habsburgas pabrėžė, kad ši rezoliucija tai didelis laimėjimas, pasiektas konservatyvių grupių. Esame dėkingi britų ir danų atstovams, kurie šią rezoliuciją pasiūlė. Apjungiama didžioji Europa, prie kurios turi priklausyti visos Europos tautos. Ateis laikas, kai Lietuva, Latvija, Estija bus šiame parlamente.

Vaišėse dalyvavęs britų demokratų grupės atstovas Adam Fergusson papasakojo, kad prieš 6 mėnesius pravestas parlamente vadinamų tuščių kėdžių nuostatas: laikomos tuščios kėdės, skirtos kraštams, kurie dabar negali įsijungti.

Privačiai kalbantis su prof. W. Hahn paaiškėjo, kad jis yra vokietis iš Estijos, yra buvęs net Heidelbergo universiteto rektorius ir net 11 metų buvo Baden-Wuertembergo švietimo ministeris. Jis pasakojo, kad dabarties vokiečių jaunime ir intelektualuose yra linkimo į kairę. Net ir protestantų jaunojoj dvasiškijoj, kurie paveikti kairias pažiūras reiškusių teologų Karl Bart ir Niemoeller. Pats prof. Hahn yra krikščionis demokratas ir pasakojo, kad šioje partijoje gerai sutaria protestantai su katalikais.

Prof. Hahn 1982 m. su šeima lankėsi savo gimtojoj Estijoj. Pasakojo, kaip ten žmonės ištisomis savaitėmis negauna mėsos. Viena turistė viešbuty paprašė antros paklodės. Atsakė, kad nėra. Tik vėliau kalbantis paaiškėjo, kad viešbučio tarnautoja manė, jog ana turistė yra rusė, o kai paaiškėjo, kad ne rusė, tuoj antklodę surado. Estai nekenčia okupantų.

Estijos bažnytinis gyvenimas sunkus. Už savas bažnyčias tikintieji turi mokėti nuomą, kuri apskaičiuojama ne pagal grindų plotą, o pagal aukštos bažnyčios tūrį, ir nuoma labai aukšta. Vienas Vakarų kraštų vokiečių pastorius kasmet estų bažnyčioms nuveža apie 20,000 dol. Kadangi Sovietai kenčia užsienio valiutos badą, tai leidžia neslepiant tuos pinigus įvežti.

Prof. Hahn pasakojo, kad dabar darnus sugyvenimas tarp Europos tautų. Neįsivaizduojama, kad galėtų kilti karas, pvz., tarp vokiečių ir prancūzų. Didelis nuotaikų pasikeitimas per paskutinius 30 metų, išaugęs draugiškumas.

Prof Hahn yra Europos parlamento informacijos direktorius. Pasakojo, kad parlamente gal netoli 1,000 tarnautojų. Labai daug vertėjų. Parlamente vartojama septynetas kalbų, kurios tuo pačiu metu per mikrofonus perteikiant išverčiamos. Europos bendrijos metinis biudžetas — apie 20 bil. dolerių.

Parlamente, esą, komunistai pasidalinę. Graikai ir prancūzai daugiau stalinistai, o italų komunistai — nuosaikesni. Pasitaiko, kad net susikerta jų nuomonės. Vokietijos komunistų parlamente nėra. Mat, pokario įstatymais nenoréta nacių įsileisti į parlamentą, todėl buvo priimtas nuostatas, kad jei kuri partija nesurenka 5% balsų, ji nepraveda nė vieno kandidato į parlamentą. Komunistai Vokietijoje 5% nesurenka.

(ALTo Informacija)

— Čikagoje gangsteriai nušovė Allen M. Dorfmaną. Manoma, kad jie pabijojo jo kalbų.

— Penktadienį aukso uncija kainavo $494.

— Maskvos teismas paskyrė 5 metus kalėjimo Borisui Kanevskiui už "apšmeižimą Sovietų Sąjungos ir jos sistemos".

PREZIDENTAS PASAKĖ KALBĄ VOKIEČIŲ PARLAMENTE

GROMYKA ĮTIKINĖJO VOKIEČIUS ATSKILTI NUO VAKARŲ, PAREMTI SOVIETŲ POZICIJĄ

BONA, V. Vokietija. — Ketvirtadienį atskrido į Boną Prancūzijos prezidentas Francois Miterandas ir pasakė kalbą vyriausybės ir parlamento nariams.

— Nesuskaldykite Vakarų, — patarė prezidentas susirinkusiems vyriausybės nariams ir visam parlamentui. — Mes šiandien minime prieš 20 metų Prancūzijos ir Vokietijos pasirašytą draugumo sutartį ir žinome, kad vieningas darbas yra naudingas abiem pusėm.

Atskridusį Prancūzijos prezidentą pasitiko Karl Carstens, V. Vokietijos prezidentas. Aerodroman atvyko Vokietijos parlamento pirmininkas Richard Stucklen.

Miterandas tuojau susirinkusiam vokiečių parlamentui priminė, kad ne tik Vokietija su Prancūzija privalo būti vieningos, bet vienybė yra reikalinga ir visai Šiaurės Atlanto Sąjungai. Vienybė turi būti tarp Vakarų Europos ir Amerikos, — pasakė Miterandas.

Prezidentas labai aštriai kritikavo Sovietų valdžios ginklų gamybą. Jis pakartojo, kad Prancūzija yra pasiryžusi būti nuoširdi ir tikra Vakarų sąjungininkė.

Ne tik Vokietija, bet ir visa Europa susidomėjo nelaukta netikėta ministerio Gromyko kelione į Vakarų Vokietiją. Niekas nemanė, kad naujoji Sovietų vadovybė pasirinks Vakarų Vokietiją pirmam spaudimui.

Gromyka pirmiausia išsikalbėjo su V. Vokietijos užsieno reikalų ministeriu. Šis, prabėgęs parlamento rinkimus Hamburgo provincijoje, susirūpino ne tik Vokietija, bet ir savo karjera. Gerokai prigąsdintas ir Vokietijos prezidentą Carstena. Jie beveik sutiko su Gromykos argumentais. Tiktai kai priėjo kanclerio Helmut Kohl eilė, tai jis ramiai Gromykos kalbą klausė, bet Sovietų ministerį aiškiai pasakė, kad Vokietija žygiuos kartu su Vakarų valstybėmis ir Amerika; Vokietija ateityje, turi būti surišta su Vakarais.

Miterando kalba šiltai sutiko vokiečius. Jie žino, kad Sovietų atominiai ginklai galėjo juos paveikti, bet kancleris Kohl rizikavo ir atsakė neigiamai. Jo pozicijai pritaria Prancūzija ir kitos valstybės.

SOVIETŲ SATELITAS GALI NUKRISTI SEKMADIENĮ

DABAR APLINKUI ŽEMĘ JIS APSISUKA KAS 88 MINUTĖS, VISĄ LAIKĄ KRINTA ŽEMYN

NEW YORK, N.Y. — Amerikos astronomai apskaičiavo, kad Sovietų satelitas, varomas atomine energija, gali nukristi sekmadienį ar pirmadienį. Amerikos specialistai seka satelitą kiekvieną minutę.

Dabar tiksliai nustatė, kad jis apskrieja aplinkui žemę kas 88 minutės. Per vieną dieną jis nusileidžia 4.4 mylios. Amerikiečiai žino, kad jis buvo 118 mylių aukštumoje, kai pradėjo jį sekti. Dabar, kai jis naujai praskriejo, tai buvo 113 mylių aukštumoje. Kai Jūs skaitysite šią žinią, tai jis nebus nė šimto mylių aukštumoje.

Gali įkristi į vandenyną

Geriausia būtų, jeigu Sovietų satelitas įkristų į vandenyną. Ten jis nugrimstų į gylį. Bet jei jis nuktistų į žmonių apgyventas vietas, tai sudarytų didelį pavojų žmonėms.

Tiksliai nustatyti, kada ir kur jis kris, dabar gana sunku. Kada jis nusileis į Žemės atmosferą, tai dėl trynimosi jis gali pradėti degti. Jeigu jis taip pastatytas, kaip rusai tvirtina, tai jis gali atmosferoje užsidegti ir subyrėti į mažas daleles. Bet jeigu nesubyrės, tai jis gali būti pavojingas ištisą tūkstantį metų.

Matematikai apskaičiavo, kad yra 2% galimybė satelitui nukristi į Australiją ar JAV. Kanadoje yra 3% galimybė. Didžiausioji galimybė jam įkristi į vandenyną. Ten susidaro 70 galimybė. Jis sukasi per abu galius, tai skrieja tiesiai į vandenyną.

Satelitui nelaimė atsitiko gruodžio 28 dieną

Amerikos stebėtojai nustatė, kad šiam Sovietų satelitui nelaimė atsitiko gruodžio 28 d. Amerikiečiai tikėjosi, kad satelitas pakils į didesnę orbitą, kur susidarys mažesnis pasipriešinimas, bet jis nepakilo. Rusai bandė jį pakelti, bet nepajėgė.

Francois Mitterand

Prancūzijos prezidentą Miterandą lydi Vak. Vokietijos prezidentas, parlamento pirmininkas ir kancleris Vokietijos parlamentą kalbai sakyti.

ALEKSANDRO MANTAUTO ATSIMINIMAI APIE PŪTVĮ

(Tęsinys)

Vladas Pūtvis

Tą vakarą. išimtinu atveju, pas Pūtvius, be manęs, kažkodėl nebuvo daugiau lankytojų. Vėliau, kitais ketvirtadieniais dažnai lankydamasis pas Pūtvius rasdavau daug svečių, ypač Šaulių Sąjungos tarnautojų. Būdavo ir žymių visuomenės ir vyriausybės pareigūnų. Pavyzdžiui, nuolat ateidavo su Pūtvių šeima susidraugavę profesoriai Zigmas Žemaitis ir Tadas Ivanauskas. Taip pat nuolatinis svečias, iki jo santykiai su Pūtvíais nenutrūko dėl jo kenkimo Šaulių Sąjungai, buvo Krašto apsaugos viceministeris kpt. J. Papečkys. Didžiųjų švenčių metu Pūtviams vizitus darydavo plk. Stasys Zaskevičius ir ministeris plk. Povilas Žadeikis. Rečiau ateinančius svečius suskaityti, surūšiuoti ir išvardinti būtų beviltiškas reikalas.

Vladas Pūtvis buvo vidutinio ūgio, nestaigių, balansuotų judesių, trumpai nukirpta galva, kurią kartais nuskusdavo. Vėliau nupliko. Ir tada sakydavo: "Esu kaip kazokas". Jis turėjo labai didelius ūsus. jo akys buvo mėlynos ir gilios. Bet ypatingą įspūdį darė jo veidas, visad susimąstęs, pilnas minčių ir įtampos, nors iš pirmo žvilgsnio atrodė visai ramus. Iš visų parašytų apie Pūtvį prisiminimų tuoj po jo mirties, tiktai generolas V. Nagius-Nagevičius prisiminė jo veidą. išraišką ir nusiteikimą Šiaulių kalėjime 1906 metų žiemą ir jo išraišką nepriklausomoje Lietuvoje: "Tuomet nebuvo, rodos, pamato juokams krėsti. o Putvinskis buvo giedrus, su šypsena veide, linksmas; o čia iLetuvoj... Putvinskį mes matėm susikaupimo kupiną, susirūpinusį, įtemptu akių žvilgsniu ir raukšlėmis ant kaktos. Mes matėm jį čia kaip kun. Vytautą, Mateikos atvaizduojamą Žalgirio mūšy, pasiryžusį, bet ir pilną susirūpinimo..."

Pūtvio giedrią nuotaiką Šiaulių kalėjime buvo lengva suprasti. Jis tikėjo Lietuvos išlaisvinimu, numatė jos šviesią ateitį, pats sėkmingai dirbo tai ateičiai. Rusų valdžios klaidos ir netobulumai jo ne tik neskaudino, bet dar didino išlaisvinimo galimybes. Kas kita atgavus Lietuvos laisvę. Savųjų klaidos buvo ir skaudžios, ir pavojingos. Pūtvis nuolat kalbėjo ir net Trimite rašė, kad per anksti džiaugtis nepriklausomybe. Dar reikėsią daug dirbti, kad toji nepriklausomybė sutvirtėtų, kad priešininkas nepasinaudotų jos silpnumu.

Buvo ir kita priežastis Pūtvio visad susirūpinusio veido ir susimąstymo. Tik jo vadovybėje padirbęs, su juo pagyvenęs Šilo-Pavėžupyje. Graužikuose ir Kaune supratau, kodėl to nuolatinio susimąstymo jisai buvo tiesiog pavergtas.

Kaip jau šioje knygoje anksčiau išryškinta, Vladas Pūtvis, nors ir buvo auklėtas aukštos inteligencijos, ypatingai religingos ir švento krikščioniško gyvenimo motinos, nuo pat jaunystės tiesos ieškojo ne Šventame Rašte, bet filosofijoje. Tik į senatvę jis pradėjo rašyti šventraščio temomis. Prie Dievo sąvokos ir Dievo santykių su tauta apipavidalinimo jis priėjo per filosofiją. Filosofija užvaldė visą jo galvojimą. Filosofija jam nekliudė gerai administruoti savo dvarus, didinti pajamas, įvesti naujas arba atgaivinti karo palieštas ūkio šakas, organizuoti ir plėsti Šaulių Sąjungą, jai vadovauti fronto kovų metu. Jis buvo ne siauras teoretinis, bet viso gyvenimo filosofas. Jo galvoje kaip laboratorijoje atsispindėjo gyvenimo, darbų ir siekimų kondensuoti pėdsakai; čia pat su matematišku tikslumu gimdavo reformų, tobulėjimo projektai. Per nemigo ankstyvas valandas, kaip kino ekrane jis apžvelgdavo visą Lietuvos gyvenimą. ypač lemtingesnius įvykius, čia pat mintyse kurdamas planus neigiamybėms atitaisyti, užsistovėjusiems reikalams išjudinti. Bet nuo tų išgyvenimų jis atsikeldavo išvargęs ir retai kada galėdavo sėstis prie rašomojo stalo. Neduodavo ramybės ir dienos reikalai, kurie visad reikalaudavo vyriausiojo, taigi, jo paties vienokio ar kitokio sprendimo.

Jis projektavo kelis stambesnius veikalus, pirmoje eilėje tautinės ir šauliškos ideologijos antrauką. Jis labai jautriai reagavo į p. Šidlausko veikalą, sukuriant naują religiją. Pūtvis tame veikale rado nemaža deimančiukų ir gilių idėjų, bet matė daug ir šlamšto. Jis ruošė tai [illegible] buvo labai [illegible] utopijomis. Jam pa[illegible] viena anglų — Bel. Am[illegible] parašyta utopija ir jis rinko [illegible] parašyti geresnę utop[illegible]. Pats [illegible] gerai išmokti [illegible] anglų kalbos, siūlė savo vaikams mokytis angliškai [illegible] jojo utopi[illegible] stambesnių sumanymų — tautos ir šaulių ideologijos, religinės-metafizinės, filosofijos ir utopijos jis rašė ir jau turėjo parašęs begales temų su panašiu planu ir pagrindine idėja. Jis sakydavo, kad jo negalvimas ir rūpesčių našta yra ne dėl kokios ligos, bet dėl darbų kliūčių jo organizaciniam ir kūrybiniam darbui. Įdomu atsiminti, kad nemažą dalį savo straipsnių jis parašė Voskresenske, o kai ką Rygoje, kai ten buvo išvykęs sveikatai taisyti. Taigi parašė sąlygose, kuriose buvo laisvas nuo aplinkos, netrukdomas visokių pareigų ir netgi savo artimųjų.

(Bus daugiau)

Magdalena B. Stankūnienė — Iš gėlių ciklo — aliejus 197[illegible]

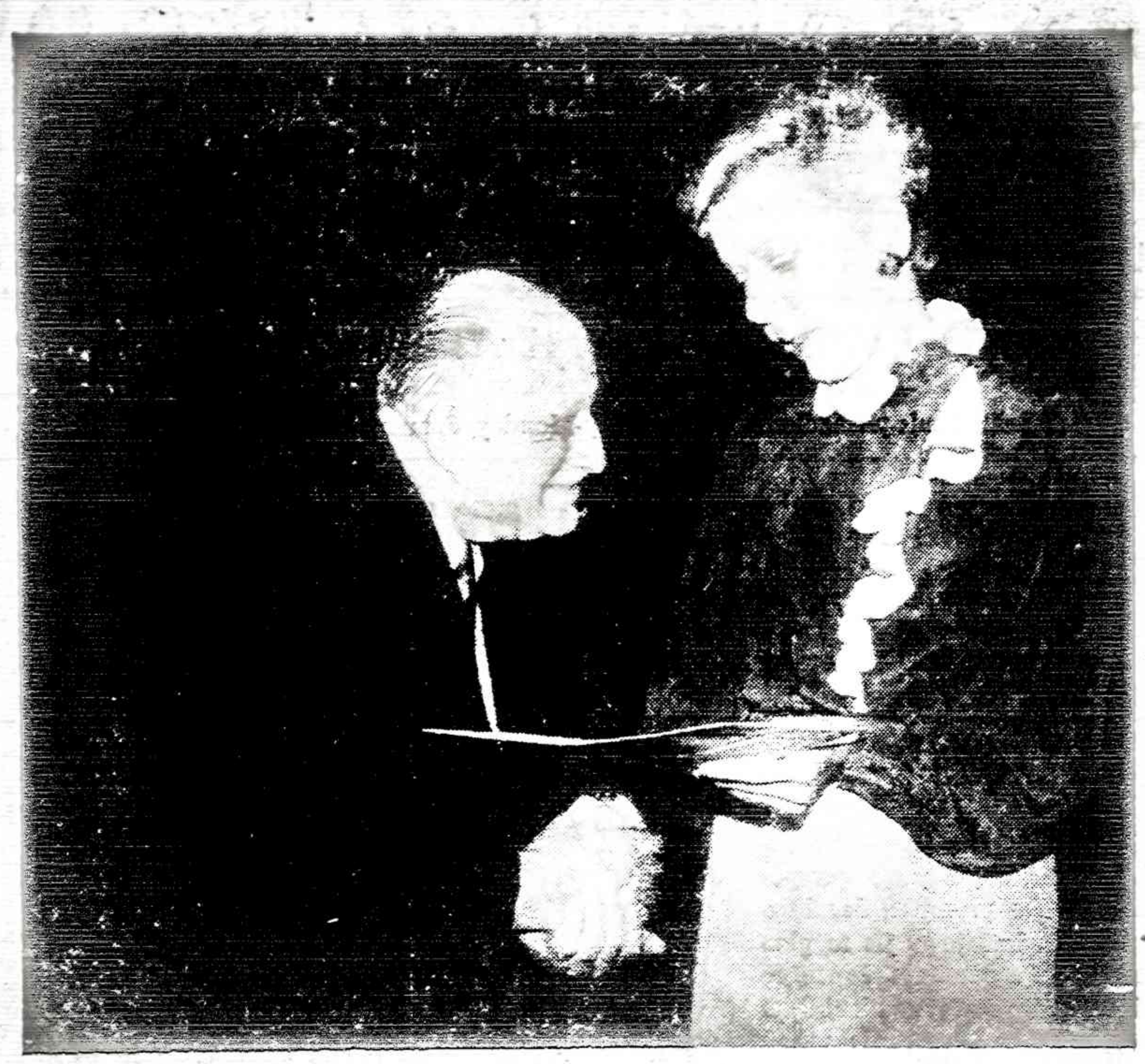

Majorė Jane M. Byrne sveikina Charles A. Beacham, įteikdama jam 55 metų pavyzdingos tarnybos liudijimą.

Esu vedęs ir gyvenu 60 metų Chicagoje. Mokiausi pradžios mokykloj, aukštesnėj mokykloj ir biznio kolegijoj. Lankiau universitetą, imdamas teisės skyrių prekybos fakultete, gilindamas žinias atskaitomybėje ir revizijoj. Lankiau Northwestern universitetą, kur specializavausi pajamų mokesčių atskaitomybėje ir baigiau teisę John Marshall teisės mokykloje.

Studijavau savivaldybių atskaitomybę, kurią dėsčiau De Paul universitete ir Augustana kolegijoje, Vandens įstaigų atskaitomybę ir daugelį metų Chicagos miesto biudžeto paruošimą.

Trisdešimt metų buvau Chicago Savings & Loan Assn. direktorių tarybos narys, prižiūrėdamas biznio finansus, atskaitomybę ir baigiamas nuosavybių pardavimo transakcijas.

Antrojo Pasaulinio karo metu įstojau savanoriu į JAV laivyną, tarnavau dvejus metus ir buvau garbingai atleistas. Dirbau teisės, pinigų už vandenį rinkimo skyriuje, biudžeto administravimo skyriuje, o dabartinu metu tarnauju pinigų tikrinimo skyriuje.

Šia proga norėčiau paminėti majorės Jane M. Byrne svarbesnius darbus.

Jane Margaret Byrne 1979 metų balandžio 3 dieną 700,874 balsais buvo išrinkta Chicagos miesto majore. Tai sudarė 82% visų balsavusių gyventojų. Tai buvo didžiausias balsų skaičius Chicagos miesto istorijoje. Tų pačių metų balandžio 16 dieną ji buvo prisaikdinta majorės pareigoms. Ji buvo 41-oji majorė. Šias pareigas einanti pirmoji moteris.

Majorės Byrne pirmas keturmetis charakterizuojamas kovingu ir drąsiu miesto reikalų tvarkymu, imant jautį už ragų. Ji sustiprino miesto finansinę peziciją, nubraukdama paslėptus nuostolius, išrūpindama geresnius užstatus paskoloms, įvedė naujus atskaitomybės būdus ir pagerino skelbiamus finansinius pareiškimus. Žymiai daugiau negu bet kuris kitas miesto nutarimų vykdytojas, Byrne asmeniškai susidomėjo antrinių miesto reikalų tvarkymu.

Kad išvengtų visiško miesto švietimo skyriaus iširimo 1979 metais majorė Byrne paskyrė visai naują švietimo komisiją ir paruošė $573 milijonų bonų laidą, suderino paskolas su miesto kreditais, ragino apkarpyti išlaidas ir įvedė kontrolę. Josios kieta ranka visos valstijos susisiekimo krizės srityje užtikrino CTA nuolatinę operaciją.

Majorės pasiryžimas plėsti statybą matomas įvairiuose projektuose, būtent: vieno bilijono dolerių liečiantis O'Hare tarptautinis aerodromas; $277 milijonų pramogos ir prekybos planas Navy Pier; atnaujinimas miesto centro, atnaujinimas greito susisiekimo projektų, $2 bilijonų kapitalas pagerinimų programai ir naujas centrinis knygynas pietinėje miesto centro dalyje.

Raginu visus savo draugus lietuvius šių metų vasario 22 d. demokratų pirminiuose rinkimuose balsuoti už Jane M. Byrne majorės pareigoms ir paskirti ją Chicagos miesto demokratų vėliavnešiu.

Charles A. Beacham (Bičiūnas)

KEISTOKAS REIŠKINYS

Policininkas sulaiko girtą vairuotoją, važiuojantį priešinga kryptimi gatvėje, kurioje yra vienos krypties judėjimas.

— O Kur tamsta keliauni? — paklausia ironiškai policininkas.

— Pats nežinau, — atsako vyrukas. — Kiekvienu atveju atrodo ,jog laikas yra vėlyvas, nes visi jau grįžta atgal.

Šteigia fondą Vasario 16 gimnazijai

Vokietijos IB Tarybos neeilinį suvažiavimą VLB Tarybos prezidiumas sušaukė 1982 m. lapkričio 7 d. svarstyti Fondo Vasario 16 gimnazijai remti steigimą, berniukų bendrabučio remonto bei jo statybos ir Romuvos ateities klausimus. Atvyko 10 narių ir Vokietijos LB Valdybos pirmininkas V. J. Damijonaitis.

9.45 val. suvažiavimą atidarė Prezidiumo pirmininkas tėv. Alf. Bernatonis. Sekretoriavo M. Buivys.

Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas iškėlė ir paaiškino tinkamų patalpų berniukų bendrabučiui reikalingumą. Anot jo, pilies remontas kainuotų per 4 milijonus DM, o naujo berniukų bendrabuičo statyba — per 2 milijonus DM ir būtų gauta daugiau naudingo ploto, negu atremontavus pilį. Siūlė steigti Fondą Vasario 16 gimnazijai remti, nes Kuratorija, gaudama vokiečių valdžios paramą gimnazijai išlaikyti, labai suvaržyta biurokratiniais potvarkiais ir negali laisvai disponuoti turimomis lėšomis. Fondas būtų laisvas nuo tų varžtų. Tie klausimai aiškintasi iki pamaldų ir pietų.

Susirinkus popiet, nutarta prie mergaičių bendrabučio statyti berniukų bendrabutį ir tik vėliau remontuoti pilį, pritaikant ją kultūriniams lietuvių reikalams. Taip pat nutarta steigti Fondą Vasario 16 gimnazijai remti. Nariais steigėjais išrinkti — Vincas Bartusevičius, Alina Grinienė, Arminas Lipšys, Juozas Sabas, Antanas Šiugždinis, jun., Marija Šmitienė ir Jonas K. Valiūnas. Tą pačią dieną Fondo nariai išsirinko valdybą: pirmininkas Juozas Sabas, vicepirmininkas V. Bartusevičius ir iždininkas A. Šiugždinis, jun. Kontrolės komisija: Alina Grinienė ir Arminas Lipšys.

Lapkričio 16 Fondas įregistruotas Weinheimo apylinkės teismo draugijų registre.

Mainz

Visuotinis VLE Maizo apylinkės narių susirinkimas įvyko 1982 spalio 17 Mainze. Pirmininkavo apylinkės pirmininkas Viktoras Vilkutaitis, sekretoriavo— sekretorius A. Miškelevičius. Išklausius apylinkės pirmininko ir kontrolės komisijos pranešimus, apylinkės vadovai ir kontrolieriai vienbalsiai paprašyti savo pareigas eiti dar vieną kādenciją.

Romuva

1982 m. spalio 24 po pietų Vasario 16 gimnazijos svečių kambary įvyko poatostoginis LB apylinkės narių susirinkimas. Pirmininkas A. Lipšys pasveikino naujus narius Onutę ir Antaną Šiugždinis, jun. Pranešė, kad jų uošvė ir mama, taip pat [illegible] apylinkės narė, šiandien švenčia 50-tą gimtadienį ir siuncia šampano. Sugiedota Ilgiausių metų.

Susipažinta su žurnalistės [illegible] ffert straipsniu, išspausdintu "Darmstaedter Echo", apie pogrindžio kunigų seminariją Lietuvoje. Svarstytas Naujų Metų sutikimas. Nutarta rengti jį Romuvoje. Taip pat nutarta, pasinaudojant nemokamu paštu, surengti siuntinių Lenkijos lietuviams siuntimo vajų. Tam reikalui iš apylinkės kasos skirti 300 DM. Romuvos lietuvių moterų klubas pažadėjo prie šio vajaus prisidėti.

Lapkričio 4 vakare keletas Huettenfelde gyvenančių šios apylinkės narių supakavo ir rytojaus dieną išsiuntė 20 šventinių siuntinių, daugiausia Punsko lietuviams. Į kiekvieną per 7 kg. siuntinį įdėta: 2 kg. miltų, 1 kg. cukraus, po ⅓ kg. kavos, valgomo krakmolo, makaronų, razinkų, 125 g. kakao, miltelių mėsos sriubai, citronato ir citrinos rūgšties, oranžado, prieskonių meduoliams, kepimo miltelių, vanilijos cukraus, sausų mielių ir muilo.

Bremen

Visuotinis narių susirinkimas buvo sukviestas 1982 m. spalio 31 pas pirmininką Br. Skruodį. Apžvelgta apylinkės veikla. Iždininkas Fr. Slenteris pranešė, kad kasoje yra 445.60 DM. Apylinkės pirmininkas Br. Skruodys ir sekretorė Dana Priebe, prašomi sutiko dar metus eiti savo pareigas. Numatyta ateinantį pavasarį surengti lietuvišką pobūvį su suneštinėmis vaišėmis.

Muenchen

LB apylinkės vadlyba paskelbė 4-ių puslapių bendralaiškį. Pirmininkas R. Hermanas ragina narius nevengti bendruomeninio darbo ir vadovaujamų pareigų, kurios nėra sunkios, bet svarbios ir garbingos. Paskelbtos vietinių rtnginių datos.

Huettenfeld

Vasario 16 gimnazija ir Huettenfeldo lietuviai bendradarbiauja su vietos vokiečiais, ypač su

(Nukelta į šeštą puslapį)

Beržas Lietuvos pajūryje

(Laurinavičiaus drož[illegible]nys)

VL. BAKŪNAS

PASTABOS IŠ TOLO

Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio Prezidiumo pirmininko prof. Martyno Brako kalbos, Vl. Bakūno skaitytos per Los Angeles lietuviškos radijo valandėlės programą Klaipėdos atvadavimo 60 metų sukakties proga, tekstas.

Prof. M. Brako kalba

Reikšmingus istorinius įvykius prisimindami, turim gerą progą į juos pažvelgti iš šių dienų perspektyvos. Po Klaipėdos krašto įjungimo į Lietuvos valstybės sudėti, praėjo jau ilgas 60 metų laikotarpis. Trys žymūs tarpsniai apibūdina to laikotarpio vyksmą.

I. Lietuvių tauta, beatstatydama savo valstybę ant Rusijos ir Vokietijos griuvėsių, pirmam pasauliniam karui pasibaigus, turėjo apsiginti nuo priešų ne tik krašto rytuose ir pietuose, bet ir vakaruose, Lietuvos pajūryje. Šie apsigynimo žygiai buvo sėkmingai baigti kovos ryžtu bei ginklo jėga ir tarptautinėj plotmėj įteisinti jaunos mūsų diplomatijos apsukriai vestomis derybomis su kitomis valstybėmis. Ir taip lietuvių tauta galėjo džiaugtis savo laisve ir galimybėmis kurti naują gyvenimą visose srityse.

II. Bet jau 16 ir 17 metų vėliau, Lietuvos padėtis pasikeitė lemtingai. Prieš hitlerinę Vokietiją Lietuva Klaipėdos kraštą išlaikyti savo suverenume nebeįstengė, ir Stalinui pasipriešinti, kai jo armijos užplūdo Lietuvą, taipgi ne. Tai buvo nesulaikoma dalis abiejų priešų manevravimo, užsitikrinant kuo patogiausias militarines pozicijas gresiančiam susidūrimui vieno su kitu — preliūdas į antrąjį pasaulinį karą.

Šiam karui pasibaigus, Lietuva pateko po rusiškos meškos letena ir vėl, skirtingomis karinės okupacijos sąlygomis: Mažoji Lietuva virto vadinamu Kaliningrado oblastu, o Didžioji — Sovietine Lietuvos Respublika. Ir taip šios dvi karo aukos engiamos ir rusinamos jau beveik 40 metų. Ar yra perspektyvų, kad toji Lietuvos egzistencijai grėsminga padėtis pasikeistų?

III. Tie iš mūsų, kurie vis dar tebelaiko Klaipėdos krašto atvadavimą 1923 metais vertingu paminėti, gerai atsimenta ir 1945 metų rugpiūčio mėnesio antrojo pasaulinio karo baigmės įvykius. Europoje, trijų karą laimėjusių alijantų — JAV-ių, Didž. Britanijos ir Sov. Sąjungos — valdovų konferenciją Potsdame, kur bandyta dėti pagrindus būsimai taikai su Vokietija. Mūsų visų viltys tada buvo nukreiptos į tos būsimos taikos įgyvendinimą ir galimybę susilaukti nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo. Šiandien žinome, kad tos viltys buvo bergždžios.

Ir tolimojoj Azijoje tada pasibaigė karas. Japonija kapituliavo, patyrusi visai naujo ginklo šiurpulings pasėkas: dviejų atominių bombų numestų iš amerikoniškų bobonešių ant Hiroshimos ir Nagasaki miestų. Mes europiečiai šio įvykio tada nesijautėm paliesti. Istorinę jo reikšmę retas tesuprato, o daugelis ir šiandien dar nespėjo įsisąmoninti fakto, kad tai buvo pradžia naujos gadynės, veikiamos milžiniškos suskaldyto atomo jėgos.

Prasidėjo nesulaikomos JAV ir Sov. Sąjungos, ir vis didėjančios eilės kitų valstybių, atominio ginklavimosi lenktynės. Šiandien jos pasiekusios tokį laipsnį, kad, naujam visuotiniam karui kilus, grėstų mirtis visai žmonijai. Spėjama, kad kaip tik šioji žmonijos istorijoje niekad nepatirta grėsmės apimtis iki šiol išlaikė taiką tarp JAV-ių ir Sov. Sąjungos, dviejų galingiausiai apsiginklavusių valstybinių antagonistų. Apskaičiuota, kad ginklų karo arsenaluose yra prikrauta tiek, kad jie galėtų sunaikinti žmonių kelis kartus daugiau negu jų kruta šioje mūsų ašarų pakalnėje. Kokia mūsų tėvynės padėtis šioje tarptautinių santykių sielvartingoje sąrangoje?

Sov. Sąjunga, šiose, kad ir labai trapios taikos sąlygose, gali sau ramiai virškinti savo auką Lietuvą, apsisaugojusi atominio karo grėsmės baime iš galimų priešų pusės. Pavojus lietuvių tautai prarasti tautinį savo identitetą didelis, jei šis okupantui naudingas tarptautinių santykių stovis išlikę nepakeistas ilgam laikui.

Peršasi ir kita lengvai suprantama išvada: taikos trapumas negali užtikrinti patvaraus saugumo, nesukontroliuojama kibirkštis įsiliepsnoti gali į pasaulinį gaisrą ir tuomi į žmonijos biologinę mirtį. Žuvus žmonijai, žūtų ir tautos, iš kurių ji susideda nuo neatmenamų laikų. Turbūt, artinamės laikui, kada žmogus supras, kad jis, pirmoj eilėj tarnaudamas žmonijos gerbūviui, gali išlaikyti ir savo tautos gyvybę ir tapatybę.

Kaip anais laimingais 1923 metais Klaipėdos krašto problemos nebuvo izoliuojamos nuo bendrų Europos poltinių reikalų, taip šiandien visos lietuvių tautos bei pavienio jos nario likimas yra tapęs globalinio masto reikalas, ne tik vertas, bet būtinai reikalingas kiekvieno lietuvio patrioto įsisąmonimo ir apsvarstymo. Gal tada ir prasimatys prošvaistės?...

• Širdis, kuri pamilo grožį, niekad nepasens.

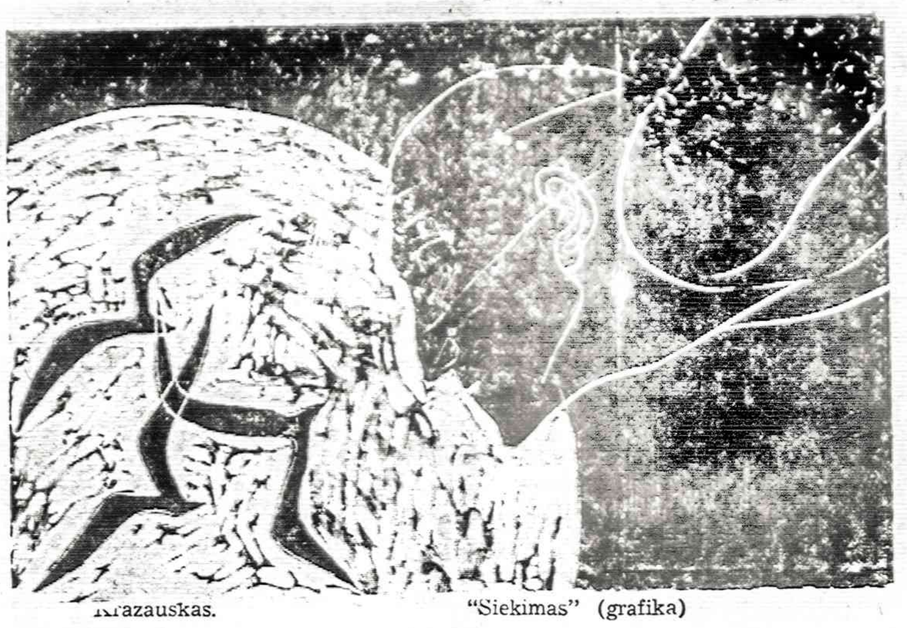

Krazauskas. "Siekimas" (grafika)

ST. CATHARINES, ONTARIO

Netekome tėvynę mylinčio lietuvio Jono Kriščiūno

Ilgesnį laiką sirgęs J. Kriščiūnas, š. m. sausio 9 d. 12 val. nakties mirė Generol ligoninėje. Kūnas buvo pašarvotas Darte koplyčioje. Laidotuvių išvakarėse — 10 ir 11 d. buvo gausiai lankomas lietuvių iš viso Niagaros pusiasalio. Taip pat buvo atvykęs su velioniu atsisveikinti ilgą laiką buvęs vienuolyno viršininkas (dabar esąs Hamiltono lietuvių parapijos klebonu) kun. Juvenalis Liauba, OFM.

Velionis visų buvo gerbiamas. Giminės, organizacijos ir draugai į šermeninę atsiuntė daug gėlių.

Velionis buvo gimęs 1911 m. spalio 2 d. Jurbarko mieste, Raseinių apskrity. Nepriklausomoje Lietuvoje sau duoną užsidirbo eidamas teismo sekretoriaus pareigas.

Antrą kartą sovietams Lietuvą okupavus, velionis J. Kriščiūnas su šeima pasitraukė į Vokietiją. Pasibaigus II-jam Pas. karui, iš Vakarų Vokietijos atvyko į Kanadą ir gavo darbą Toronto mieste.

Velionis buvo dainos mėgėjas ir, kaip tik pradėjo organizuotis Varpo choras, tuojau įsijungė į jo gretas. Be to, priklausė Prisikėlimo parapijos chorui ir, neužiūrint šeimos išlaikymo ir ilgų darbo valandų, visur suspėdavo aktyviai dalyvauti.

Jonas buvo švelnaus būdo, darniai sugyveno savoje šeimoje ir su draugais. Nemėgo girtis Lietuvoje turėtomis tarnybomis. Už jo kuklumą, visų buvo gerbiamas ir su visais gražiai sugyveno.

Ligos ištiktas, tapo nebedarbingas, todėl pardavęs Toronte turėtą nuosavybę, persikėlė gyventi į St. Catharinės miestą, arčiau dukros Virginijos Žemaitienės. Tiek jo dukra Virginija, tiek ir jos vyras Juozas Žemaitis yra švelnaus būdo. Jie labai nuoširdžiai globojo sergantį tėvą ir uošvį, nors didžiausia globos našta tekdavo velionio žmonai.

Velionis buvo didelis dainos mėgėjas — stengėsi atsilankyti į švenčių minėjimus, kur išklausydavo chorų išpildomas programas.

Kaip didelis tėvynės mylėtojas, jei kada negalėdavo atvykti į švenčių minėjimus, niekuomet neatsisakydavo paremti aukomis.

Iš pat jaunų dienų J. Kriščiūnas priklausė šauliams, o, atvykęs į St. Catharine, tuoj pat įstojo į Povilo Lukšio šaulių būrį. Velionis, iškeliaudamas į amžino poilsio vietą, paliko savo darbais ir tautinei veikloj skiriamomis aukomis neišblunkančius pėdsakus, kas aiškiai pasako, kaip jis siekėjosi savo gimto krašto prarasta laisve, ir kaip jis ją mylėjo.

Sausio 12 dieną St. Catharinės vienuolyno koplyčioje buvo gedulingos Mišios, dalyvaujant gausiam skaičiui lietuvių. Koplyčioje Mišias atnašavo kun. Kęstutis Butkus, OFM, pasakė gamokslą ir pareiškė mirusiojo giminėms užuojautą.

Mišių metu vargonais grojo ir solo giedojo Aleksandras Paulionis ir Veronika Paulionienė. Po Mišių iš vienuolyno koplyčios, visai eilei lietuvių palydint, velionio palaikai buvo nuvežti į Šv. Jono lietuvių kapines, Mississauga, Ontario. Kapinėse laukė didelis būrys velionio draugų, gerbėjų ir pažįstamų net iš Toronto, Hamiltono bei Cambridge miestų, kad galėtų su juo atsisveikinti ir pasakyti paskutinį šioj žemėj žodį: Jonai, iki pasimatymo!

Prie laidotuvių duobės Vanda Alonderienė pasakė Bendruomenės vardu atsisveikinimo kalbą.

Velioniui mirus, paskutinį patarnavimą atliko ir į Šv. Jono lietuvių kapines palydėjo kun. Kęstutis Butkus, OFM.

Po atliktų apeigų kapinėse, duktė Virginija, šeimos vardu, visus pakvietė užkandžiams. į Anapilio salę.

Velionis paliko žmoną Antaniną, dukrą Virginiją, sūnų Liudą ir 6 vaikaičius.

Ilsėkis, Jonai, ramybėje, nes Tu savo darbais likai nepamirštamas širdyje ne tik artimųjų giminių, bet ir Tave pažįstančių lietuvių. J. Šarapnickas

---

• Washingtono Baltuose Rūmuose telefonas buvo įvestas 1880 metais, prezidento R. B. Hayes kadencijos laiku.

JUDA ARGENTINOS KARO LAIVAI

WASHINGTON, D.C. — Argentinos karo laivai, nuo praeitų metų liepos mėnesio, kai Argentina pralaimėjo karą Falklando salose, nejudėjo iš uosto. Jie nepajudėjo net ir tuo metu, kai britų transporto laivai atvežė į Argentinos uostus Argentinos belasivius. Tuo tarpu dabar Argentinos karo laivai pasileido visais Argentinos pakraščių vandenimis.

Niekas nemano, kad Argentinos karo laivai [illegible] įsiveržimo [illegible]

[illegible] vines, [illegible] leriją ir [illegible] kariai [illegible] argentiniečiai [illegible] sėjo [illegible] pasiekė [illegible]

[illegible] Dvi [illegible] — [illegible] — [illegible] —

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago $45.00 per year. $24.00 per six months. $12.00 per 3 months. In other USA localities $40.00 per year. $22.00 per six months. $12.00 per three months. Canada $45.00 per year. other countries $48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:

metams $45.00
pusei metų $24.00
trims mėnesiams $12.00
vienam mėnesiui $5.00

Kitose JAV vietose:
metams $40.00
pusei metų $22.00
trims mėnesiams $15.00
vienam mėnesiui $4.00

Kanadoje:
metams $45.00
pusei metų $24.00
vienam mėnesiui $5.00

Užsieniuose:
metams $48.00
pusei metų $28.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St. Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Sudėtingi sekretoriaus Shultz pasitarimai

Sekretorius George Shultz, aplankęs didesnes Europos valstybes, šiandien pradės pasitarimus su dabartine Kinijos vyriausybe. Pekino aerodrome jį pasitiks naujai paskirtas Kinijos užsienio reikalų ministeris, tarsis su premjeru, su kitais ministeriais ir baigs pasitarimus su Tengu Hsiaopingu.

Oficialiai Tengas neina labai jau atsakingų pareigų dabartinėje Kinijos vyriausybėje. Ne tokios jau aukštos jo pareigos ir pačioje komunistų partijoje, bet vis dėlto neatsiras nė vienas dabartinės vyriausybės narys, kuris drįstų pasipriešinti Tengui Hsiaopingui.

Tengas pradėjo ir Tengas baigė 12-ąjį komunistų partijos kongresą, vykusį praeitų metų rugsėjo mėn. pradžioje.

Sekretorius Shultz pradės nuo Kinijos užsienio reikalų ministerio, bet atsisveikinti turės su Tengu. Apie patį Tengą sekretorius Shultz yra geriau informuotas negu kiti pareigūnai; jis taip pat žino, kad Tengas nėra visagalis. Gerai informuoti asmenys praneša, kad pats Tengas norėjo iš 12-ojo partijos kongreso išeiti galingu valdytoju, bet jam neišėjo.

Tengui sukliudė seni Kinijos generolai. Tengas buvo suplanavęs visus 75 metų sulaukusius Kinijos kariuomenės vadus paleisti pensijon, bet jam neišėjo. Generolai sutiko paimti lengvesnį krašto valdymo darbą, bet jie labai griežtai pasipriešino, kai Tengas išdalino jiems pasiūlymą atleisti iš kariuomenės vadovybės visus vyresnio amžiaus generolus. Kol Tengo projektas, atspausdintas atskirame lakšte, ėjo iš rankų į rankas politinio biuro narių tarpe, tai niekas niekam nieko nesakė. Bet kai Tengo projektas pasiekė partijos vadovybę, kurios posėdyje dalyvavo ir pats Tengas, tai maršalai priėjo prie Tengo ir jam pastebėjo, kad šitas reikalas visai neturėtų būti svarstomas. 85 metų maršalas Yea tuojau pasakė, kad jis nepritaria. Ir tuojau pridėjo, kad jis iš politbiuro neišeis. Tuos žodžius nugirdęs 83 metų maršalas Chen taip pat pakartojo, kad iš politbiuro jis neišeisiąs.

Gen. Tengas negalėjo priešintis pirmajam ir antrajam. Jiedu ne vieną kartą apgynė Tengą nuo Mao Cetungo, o vėliau ir nuo "keturių grupės", pasiryžusios gilinti "kultūrinę revoliuciją". Gen. Tengas, Čiu Enlajau vicepremjeras, pasitraukė iš pareigų. Jam buvo įsakyta pasilikti namų arešte, bet 85 metų maršalas Yea patarė Mao Cetungui nedaryti jokios žalos Tengui.

Didžiausioji Tengo nelaimė buvusi susenę maršalai ir generolai. Dvidešimt penkiems buvo pasiūlyta išeiti atsargon. Iš 25-ių, 16, peršokusių 70 metų, o vienas net peršokęs 85-ius, atsisakė išeiti iš politinio biuro. Tengas buvo priverstas palikti juos toje pačioje pozicijoje, kokioje jie buvo "keturių grupės" perversmo metu. Be to, vienas jų, nekreipdamas dėmesio į Tengo kalbas ir planus, "patarė" nešaudyti Mao Cetungo našlės, įtakingiausios perversmo organizatorės. Tengas būtų norėjęs leisti teismui vykdyti sprendimą, bet negalėjo. Pralaikė jis ją kalėjime izoliuotą, o praeitą savaitę mirties bausmė pakeista kalėjimu iki gyvos galvos.

Politinio biuro narių nuomonės skiriasi įvairiais klausimais. Vieni reikalauja glaudžiau bendradarbiauti su Trečiuoju pasauliu. Jie sudaro daugumą. Kiti reikalauja glaudžiau dirbti su Amerika. Trečioji grupė siūlo bendradarbiauti su Sovietų Sąjunga. Pats Tengas kurį laiką buvo linkęs artėti prie JAV, bet prez. Reagano nei ki pozicija Taivano reikalu verčia jį abejoti. Abi viceprezidento George Bush kelonės į Kiniją gen. Tengo neįtikino. Galų gale Tengas buvo įtikintas, kad prez. Reaganas turėjo savo nuomonę apie Taivano salą ir ten persikėlusią Kinijos tautinę vyriausybę. Jis buvęs vyriausybės šalininkas. Bet kai jis buvo išrinktas JAV prezidentu, tai jis turėjo pripažinti ankstyvesnių JAV vyriausybių pasirašytas sutartis. Jis tas sutartis pripažino, jų laikosi ir nori, kad Kinijos vyriausybė laikytųsi. JAV atšaukė savo karo laivus iš Taivano vien tik dėl to, kad Pekino vyriausybė pasižadėjo nevartoti jėgos prieš Taivano vyriausybės turėtas teritorijas. Jeigu Kinija kėsintųsi į Taivaną jėga, tai JAV grįžtų prie buvusio status quo.

Prezidentui Reaganui įsakius neįleisti į JAV Kinijos audinių, Kinijos vyriausybė, apsvarsčiusi prekybos santykius, tuojau uždraudė įvežti į Kiniją JAV sojos pupeles ir įvairius jų gaminius, medvilnę, chemikalus ir kitus gaminius. JAV pareigūnas pastebėjo, kad visas šitas reikalas bus dar kartą svarstomas. Reikia manyti, kad uždraudimas įvežti Kinijos audinius į Ameriką bus atšauktas ir prekyba bus vedama tomis pačiomis sąlygomis, kuriomis ji buvo vedama iki šio meto.

Gen. Tengas yra įtakingiausias Kinijos politikas, bet Kinijos kariai, valdantieji provincijas, pripažįsta, kad Tengas stovi dabartinės Kinijos priešakyje, nes jis nesiveržia į pirmąsias vietas ir kreipia dėmesį į provincijų kariuomenės vadų pageidavimus. Iki demokratinės Kinijos dar tolimas kelias. Tengas, pats būdamas komunistas, pripažįsta, kad Kinijai diktatoriai nepadės. Ji turi rasti demokratinį kelią gyventojų gerbūviui.

Sekretoriui Shultz teks tartis su Kinija, neturinčia pastovios ir aiškios sistemos. Ji naikina Mao Cetungo paskelbtus komunistinius principus, siekia duonos ir apavo visiems krašto gyventojams. Gromyka bandė Kinijos vyriausybę vėl įtraukti į Maskvos orbitą, bet užsienio reikalų ministeris išlėkė iš vyriausybės vien dėl to, kad išklausė naujus Sovietų planus. Dabartinė Kinija reikalauja, kad Sovietų ginkluotos pajėgos išeitų iš Afganistano ir Mongolijos.

Sekretoriui Shultz teks laviruoti tarp tokios komunistinės Kinijos ir Amerikos taikos planų.

Katalunijos menininko Jordi Bonas nupieštas Viduržemių jūros uosto vaizdas

DELFINA TRIČIENĖ

B. KVIKLIO "LIETUVOS BAŽNYČIOS"

Skaitytojams prašant, pakartojame Delfinos Tričienės 1980 metais Naujienose spausdintą B. Kviklio "Lietuvos bažnyčios" vertinimą. N. R.

(Tęsinys)

B. Kviklio istoriniuose aprašymuose nepanaudota medžiaga:

a) Išeivijos leidiniuose turime gana daug medžiagos apie mūsų tautos kančias abiejų okupacijų (bolševikų ir nacių) laikotarpiais, kuri tampriai rišasi su vyskupijų istorija. Tik keli mano duoti pavyzdžiai jau rodo, kad ta medžiaga nebuvo panaudota.

b) Beveik nepanaudotos LKB kronikos ir kita medžiaga iš anapus, rodanti, kad jei kraujo balos ir apdžiūvo, tai nematomąją mėnulio pusę gaubia baimės, smegenų plovimo, persekiojimų ir psichiatrinių ligoninių šešėliai. Iš LKB kronikų išrinktos žinutės, kurios tiesioginiai nemini komunistų: tai vandalai ką nors padarė, tai nežinomi piktadariai ar kraštotyrininkai išvogė "kulto dalykus". (Tik Mažeikių bažnyčios aprašyme užsiminta apie tikinčiųjų persekiojimus). Žinia, vandalizmo yra visam pasaulyje... Procesijų daug. Jos gražios, net su tautiniais drabužiais moterų matosi. Išeina, jokių varžymų nėra!

Įdomi ir jaudinanti Kražių giesmė (įdėta ir gaidos). Ją išspausdinti būtina, tačiau šitame albume ji tik tepasako, kad tai buvo caro laikais. Atsieit, dabar Kražiuose viskas normalu.

Kas skaitė LKB kronikas, susidarys nuomonę, kad kronikos meluoja, rašydamos apie persekiojimus dėl procesijų ir dalyvavimus pamaldose.

c) Vietoje anekdotų (šakyna, šatės) būtų geriau tikę įdėti vieną kitą žmonių pasakojimą, kol dar gyvų liudininkų turime.

Nuo to laiko, kai bolševikai atidarė geležinės uždangos plyšį, prasidėjo vizitai iš ten čia ir iš čia ten. Pradžioje labai atsargiai, vėliau garsiau, o dabar pilna burna kalbama apie komunizmą su "žmonišku veidu". Negeras tik kartais dar šiek tiek pasireiškiantis iš carų paveldėtas imperializmas, ne komunizmas. Jis yra toks nežymus, kad nė palyginti negalima su "tautom prekiaujančios" Amerikos imperializmu.

Trumpai sutraukus tą propagandos sriautą, esame įtaigojami:

Karo metu gerai nebuvo. Daugiausia žalos lietuvių tautai padarė partizanai. Žalingi visokie išsišokėliai (Kalanta, Petkus, tc.) ir dabar.

Dabartinės Lietuvos padaryta milžiniška pažanga visose srityse toli pralenkia buržuazinės Lietuvos laikus.

Lietuvių komunistų partija nuo Maskvos beveik nepriklauso. Jie yra patriotai, daug gali, todėl tik su jais bendradarbiaudami išlaikysime lietuvybę ir lietuviškąją kultūrą.

Religija nėra persekiojama. Katalikai gauna tiek bažnyčių, kiek jiems reikia. Apsišvietę žmonės patys pageidauja, kad nenaudojamos bažnyčios būtų paverstos kultūrinėm institucijom: skaityklom, sporto salėm, muziejais, etc.

Katalikai kovoja tik už siaurą religinę praktiką, naudodami neleistinas priemones savo pažiūras primesti kitiem. Lietuvos nepriklausomybė ir tautos egzistencija jiems visai nerūpi. (Ši nuomonė išeivijoje gana stipriai išpopuliarinta).

Ne visi leidiniai cenzūruojami. Vienas iš tokių necenzūruojamų yra žurnalas "Pergalė", kurį išeivijos bendradarbiautojai su komunistais pataria skaityti jaunimui (ateitininkams), iš jo persispausdina romanus, premijuoja.

Trumpame knygos straipsnelyje "Sutemų metais" B. Kviklys rašo: "...atidus skaitytojas galės pastebėti, kiek daug bažnyčių karo ir pokario metais buvo sunaikinta, uždaryta..."

Kyla klausmas: kodėl knyga neparašyta taip, kad ir "neatidus skaitytojas" viską pastebėtų? Tačiau čia B. Kviklys truputį apsiriko: ir pusiau atidus skaitytojas pastebės, kad knyga labai gudriai, labai subtiliai, bet aiškiai, remia visus tuos propagandos punktus, kuriuos minėjau. Jau gražiame įvade citata iš "Pergalės" tai rodo. Vaikas gali suprasti, kad paėmus atskiras citatas patį Marksą gali padaryti popiežiumi, o Kristų — kompartijos sekretoriumi. Kaip, tat, "Pergalė" dar nevadinama "Kristaus Karaliaus Pergalė"?! (...)

Laisvam pasauliui skirtuose Sov. Sąjungos leidiniuose, Inturisto brošiūrose ir parodos daugiau bažnyčių bei "kulto dalykų" nei "Šv. Pranciškaus Varpelyje".

Tą patį metodą naudoja ck. Lietuvos propagandistai. Esame užversti parodom ir paveikslais vis su bažnyčiom, vis su kryžiais. Kunigai iš laisvojo pasaulio ten laukiami išskėstom rankom. Jie ten priimami taip, kad grįžę tampa geriausiais propagandistais.

B. Kviklio labai jau aiškus dvasiškijos atribojimas nuo laisvės kovų. Atjungus dvasiškiją nuo laisvės kovų, automatiškai atjungiami laisvės kovotojai nuo tautos. Tuo norima įrodyti, kad tauta buvo susiskaldžiusi į mažas grupes. Šitą melagingą tendenciją iš mano duotų pavyzdžių pastebės ir neatidus skaitytojas.

Lietuvių partiečių (komunistų ir nacių) buvo tiek mažai, kad apie juos, kaip tautos dalį ne-

(Nukelta į penktą puslapį)

JUOZAS ŠVAISTAS

ELDORADO

(Tęsinys)

... lauk. Šitą darbą mūsų valgykloj galėtum rasti. Taip bent aš patarčiau. Verčiau ... kytum anglų kalbos ar ką nors kita prasimanytum. Apie tai pagalvosim dar. Dėl pinigų tu man nesuk galvos ir daugiau neminėk. Atiduosi Amerikoj, kai uždirbsi. Tad kaip jau atrodo dabar?

— Na puiku! puiku... Aš net nerandu žodžių, ... tau, Jurguti, taip, kaip širdis jaučia, padėkoti.

— Ir nereikia. Aš jau sakiau, kad tu mane į tikrąjį gyvenimą grąžinai. Dar daugiau padarysi, kai padėsi jūsų Camp susirasti gerą lietuvaitę. Norėčiau grįžti į Ameriką jau vedęs ir laimingas. Tu suprask, Aldute, kad visai rimtai buvau pradėjęs į tave žiūrėti. Tik kas gi galėjo pamanyti, kad tu tikroji mano sesuo...

— O kada manai grįžti?

— Jei karo nebus, maždaug už metų. Tada baigsis mano pasižadėjimas tarnauti okupacinėj U.S. armijoj.

Jurgis ir Aldona abudu patenkinti. Tikrai broliškai paspaudė vienas antram rankas ir išsiskyrė tą vakarą.

— — —

TRYS LOVOS

Trys lovos, trys atskiri ligoniai. Palata didžiulė, chirurginė. Daug joje lovų ir ligonių, bet tos trys lovos langų ir durų tarpais kažkaip ryškiau išskirtos.

Visos lovos geležinės, lazoriškos. Jų skalbiniai ne visur balti ir ne visur jaukiai švarūs. Trūksta muilo, neatsiranda darbo rankų. Nevilioja jų pokariniai beverčiai vokiečių pinigai.

Ligoniai aplaužyti, iškraipyti, ramentais ir visokia armatūra suramstyti. Visai panaši dabar į tuos ligonius ta pati universitetinio miesto poliklinika. Tokia pat visa pokarinė Vokietija. Daug panašių žmonių, net toli nuo tos poliklinikos laisvai vaikščiojančių.

Garsi, turtinga buvo poliklinika. Ji didžiavosi ir savo pastatais, ir įrengimais, ir medicinos profesoriais. Dabar visur skurdas, nykuma, laužų krūvos ir lopų lopai. Niūru, tamsoką palatose, nes dichtu užkalinėti langai. Nemalonu ir koridoriuose, kai užkerta lietus pro sudurstyto stogo plyšius.

Chirurginėj palatoj trys kažkaip ryškiau atsiskyrusios lovos. Jų galvūgaliuose geležinai virbai su juodomis plokštelėmis. Trijose plokštelėse trys aiškūs balti įrašai: ABRAHAM GOTZ, JOSEF ROESL, ILJA KUDRIAŠIOV.

Roesl ir Kudriašiovas abu su gipsinėmis įmovomis: vienam kairioji ranka, antram dešinioji koja sutriuškintos. Tik Abraomas viešai nerodo chirurginio gydymo žymių: jam susiūtas kirkšnio trūkis.

Visi trys padžiūvę ir gerokai apšepę ligoninėj. Įspūdingiausios Abraomo akys. Jos didelės ir klaikiai išplėstos aštriakampiame balzganų šerių veide. Nuolatinis išgąstis ir baimė neišnyksta tose akyse. Visas jis pastebimai nervingas. Kai snūsteli ar užmiega, visada krūpčioja. Kai budrus, godžiai sekioja kiekvieną ligonį.

Dažniausiai jo žvilgsnis neramiai sustoja ties Roesl. Ne tiek jis žiūri į savo kaimyną, kiek į jo žiedą, ant mažojo dešiniosios rankos piršto. Įspūdingas aukso žiedas su tirštai raudonu rubinu ir gyvai spindinčiais deimantukais aplinkui. Nuostabi žydinti gėlelė toje dvasios nykumoje.

— Niu, pone Roesl, gal apsigalvojai šian dien? Darysim, pagaliau, biznį ar ne?

Roesl, artimiausias Abraomo kaimynas, nė neatsisuka gulėdamas. Tik jo pečiai grasiai sujuda.

— Ko tu čia prikibai kaip piktas šuo? Griežtai ir paskutinį kartą pabrėžiu: ne!

— Niu kodėl? — kantriai klibina Abraomas.

— Sakiau, kad dovana. Brangi, ypatinga dovana. Tai beveik visa, kas man paliko iš anų laimingųjų metų...

— Kam taip nusiminti? Tu tik trečdalį žmogaus amžiaus tesi išgyvenęs. Tai nedaug. Visai nedaug ir ne viskas dar. Ir ranka sugis, ir naują laimę surasi, ir dovanų gausi — geresnių dar.

Kudriašovas, artimiausias Abraomo kaimynas iš antrosios pusės, sučirpina girgždančią savo lovą, apsiverčia ant kito šono ir pasilieka pusiau gulom, atsirėmęs alkūne į pagalvę.

— O tu, Gotzai, grįžk į Sovietų Rusiją ir taip pat gausi. Daug gausi. Ten visko yra ir laimės jūros.

— Ne! Negrįšiu! Užteks! Nei gyvo, nei negyvo niekas daugiau nebenutemps ten manęs.

Skubiai atvirsta lovoje Roesl. Nustebęs akylai žiūri jis į Abraomą. Mažos pilkšvos vokiečio akys tankiai mirksi po šviesiais antakiais.

— Kodėl gi?

Abraomas nieko nesako, tik jo grimasos ir rankų judesiai, grasiai nukreipiami rytų linkui, iškalbingiausiai paaiškina.

— Tad ką manai daryti? Vokietijoj pasiliksi?

— Kam man Vokietijoj? Ar maža vietos pasauly? Užtenka kitiems, užteks ir mums. Europoj mes nebegyvensim. Europa biauriausiai dvokia mūsų tautiečių krauju ir lavonais. Šeši milijonai nekaltai išžudytų šaukiasi keršto.

— Gal ir pats rengiesi keršyti dar?

— Kam aš. Atsiras be manęs kas keršytų...

— Man rodos, jūsų kraujas pakankamai atsiliepė jau mums vokiečiams... Gana to keršto!

— Niu, kaip kas mano: jums atrodo, kad gana, o mūsų žmonės sako, kad nė nepradėta dar keršyti.

(Bus daugiau)

K. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina $5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsite pinigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553
Service 855-4506, Page 06053
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antrad. 1—4 popiet, ketvirtad. 5—7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telef.: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapumo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
Priimam Master Charge ir VISA korteles.
R. ŠERĖNAS. Tel. 925-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM transliuojamos iš mūsų studijos Marquette Parke.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties, banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p. iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

★

Lietuvių Tauragės klubo metinis narių susirinkimas įvyks sausio 23 d. 2 val. popiet, Šaulių salėje. Nariai prašomi dalyvauti, nes bus naujos valdybos rinkimas. Po susirinkimo bus vaišės.

Klubo valdyba

LIETUVOS ŽYDŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos žydai, apsigyvenę Izraelyje, leidžia anglų kalba biuletenį "Gachelet", kuris yra spausdinamas spaustuvėje ir yra iliustruotas. Jis informuoja, kad 1981 m. birželio mėn. Tel Avivo mieste įvyko Lietuvos žydų suvažiavimas, kuriame dalyvavo atstovai net iš tolimų kraštų: JAV, Pietų Afrikos, Kanados, Prancūzijos ir Vak. Vokietijos. Suvažiavimo proga buvo atidarytas paminklas Lietuvoje žuvusiems žydams. E. L.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS REMONTAS

Lietuvos pasiuntinybės rūmų Vašingtone išorinis remontas jau baigtas. Tam darbui išleista 32,900 dolerių. Žiemos mėnesiais bus remontuojamas vidus. Tam darbui reikės apie $62,000.

Ligšiol rūmų remontui gauta $71,168 aukų. Pagal sąmatą dar trūksta 12,000 dolerių, bet aukos iš lietuvių vis dar plaukia. E. L.

— Romoj eina demonstracijos prieš vyriausybę dėl to, kad ji nesutvarko ūkio ir darbų reikalų.

B. KVIKLIO "LIETUVOS BAŽNYČIOS"

(Atkelta iš 4 psl.)

verta ir kalbėti. Kiek daugiau buvo pataikūnų ir bailių, kurie už Judo grašį ar iš baimės talkino okupantams. Tauta buvo vieninga, okupantų ir jų pataikūnų nekentė. Tautą priešinosi visom įmanomiausiom priemonėm, sįkaitant tūkstančius už laisvę paaukotų gyvybių ir marias pralieto kraujo.

Čia rašančioji yra skaudžiai nukentėjusi ir nuo bolševikų ir nuo nacių. Grįžtant prie vyskupijos istorijos, esu gyva liudininkė, kad abiejų okupacijų metais klebonijose gavo visokiariopą paramą ir paguodos žodį tikintieji, žydai, laisvės kovotojai, vienu žodžiu, visi, kurie ten paramos ieškojo. Tada dvasiškija dar negelbėjo derinti krikščionybės su marksizmu nei nacizmu.

Tai ką knygoje ras ateities kartos, kai mes, gyvieji liudininkai būsime iškeliavę į amžinybę?

Turbūt, neklysiu sakydama, kad vargiai rasime išeivijoje bent 10-tį asmenų, jaunesnių nei 50 metų amžiaus, ištisai perskaičiusių LKB kronikas, o baigusius Kapsuko "Lituanistinius" kursus ir "Rodinos" bendradarbius jau šimtais skaičiuojame. Šiems B. Kviklio knyga klausimų nekels. Nekels klausimų ir jaunieji "ambasadoriai", kurie nuvykę į ok. Lietuvą negali atsistebėti, kaip tat nutiko, kad vežami į Sibirą žmonės policijos nešaukė! Še visi ir apie Klaipėdos bažnyčios uždarymą nemirksėdami atsakys, kad ne reikėjo imperialistinės Amerikos sukurstytiems pabėgėliams buržuaziniams nacionalistams kištis į Lietuvos liaudies reikalus!

Yra skaitytojų bandančių knygos autorių ir bendradarbius pateisinti. Girdi, darbas milžiniškas, kiekvienam gali pasitaikyti suklysti. Faktai išmėtyti įvairiuose leidiniuose, persunku sutikrinti.

Taip. Darbas didelis. Galima būtų pateisinti mėgėjus, bet tik ne šitokį stiprų redakcinį kolektyvą.

B. Kviklys yra žinomas kaip reto darbštumo ir didelį patyrimą turįs spaudos žmogus. Visą amžių toje srityje dirbęs Jis yra vienas iš labai labai nedaugelio žmonių, galėjusių spaudos darbą nekliudomas dirbti abiejų okupacijų metu. 1940 m. (bolševikų okupacijos laiku) redagavo Policijos Žinyną, 1942-1944 m. dirbo kaip techninis redaktorius ir administratorius prie Policijos žurnalo, kurio vyriausiu redaktorium buvo grįžęs iš Vokietijos Vytautas Reivytis. V. Reivytis matomas ir "Telšių Vyskupijos" bendradarbių sąraše.

Ką bekalbėti apie tokį patyrusį spaudos ir kultūros darbuotoją (kun.? D. T.) Algimantą Kezį, S. J. Liudas Kairys taipgi plačiai žinomas "knygų pelė". Stiprus ir daugiau ar mažiau žinomi kiti redakcinio kolektyvo nariai ir bendradarbiai.

Kolektyvas toks stiprus, kad būtų įžeidimas prikišti nesugebėjimą ar nepajėgumą sutikrinti faktus.

Viską apgalvojus nenorom kyla nejaukus klausimas: kiek ištikrųjų kainavo tos "Žemaičių Vyskupijos" nuotraukos?

Pastaba. Pavyzdžius ir faktus ėmiau iš visiems prieinamų išeivijos leidinių ir LKB kronikų. Ką girdėjau iš [illegible] pasakojimų — pažymėjau [illegible] kankinius [illegible] norėčiama pabrėžti, kad lietuvių tautos martirologija [illegible] paskelbta ir, [illegible] nežinoma. Tai pilnai [illegible] niekad nebus įmanoma. Todėl mūsų tautos kruvino Golgotos kelio menkinimas, klastojimas ar švelninimas okupantų ir jo patikėtinių naudai — yra sunkus nusikaltimas.

(Pabaiga)

MIRĖ LITUANISTĖ E. SAMANIŪTĖ

1982 m. birželio 30 d. Lenkijoj mirė buv. Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos ir Vilniaus universiteto auklėtinė Elena Samaniūtė, kurią dabar prisiminė vilnietis Vl. Žukas.

1949 metais Elena Samaniūtė dėstė Vilniaus universitete, o prieš karą ji mokė lietuvių kalbą Vilniaus ir Švenčionių liet. gimnazijose. 1940 metų pabaigoje ji pradėjo dėstyti lietuvių kalbą Vilniaus universitete ir tęsė šį darbą po karo.

Dar vienas veiklos baras, kuriam E. Samaniūtė atidavė daug širdies, buvo juostų audimas. Juostomis ji domėjosi nuo 1927 metų, o ypač intensyviai jas audė po karo. Tą darbą ji siejo su etnografinėmis studijomis.

1955 m. ji ištekėjo už J. Otrembskio, išvyko į Lenkiją ir apsigyveno Poznanėje. Ten ji daug padėjo J. Otrembskiui jo lituanistinių tyrimų bare, kartu paruošė spaudai leidinį "Lietuviški tekstai". E. L.

• Tinginys žmogus gal ir nežino, jog už jį kas nors turi dirbti, kad jis turėtų iš ko gyventi. Deja, tinginių yra pilnas pasaulis.

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A. VICTOR KRAUS

Gyv. Miami, Fla., anksčiau gyvenęs Chicago, Ill.

Mirė 1981 m. sausio 22 dieną Miami, Fla. Palaidotas Woodlawn kapinėse, Miami, Fla. Karstas įdėtas šventyklon.

Paliko nuliūdusi žmona Petronėlė.

Mano brangiajam pagerbti šv. Mišios bus laikomos sausio 22 dieną 8:30 val. ryto Holy Family katalikų bažnyčioje, North Miami, Fla.

Aš tavęs, mano brangiausias, niekuomet neužmiršiu. Tu pas mane jau nebesugrįši, bet aš anksčiau ar vėliau pas tave nueisiu. Tebūna tau lengva ši žemelė.

Nuliūdusi žmona

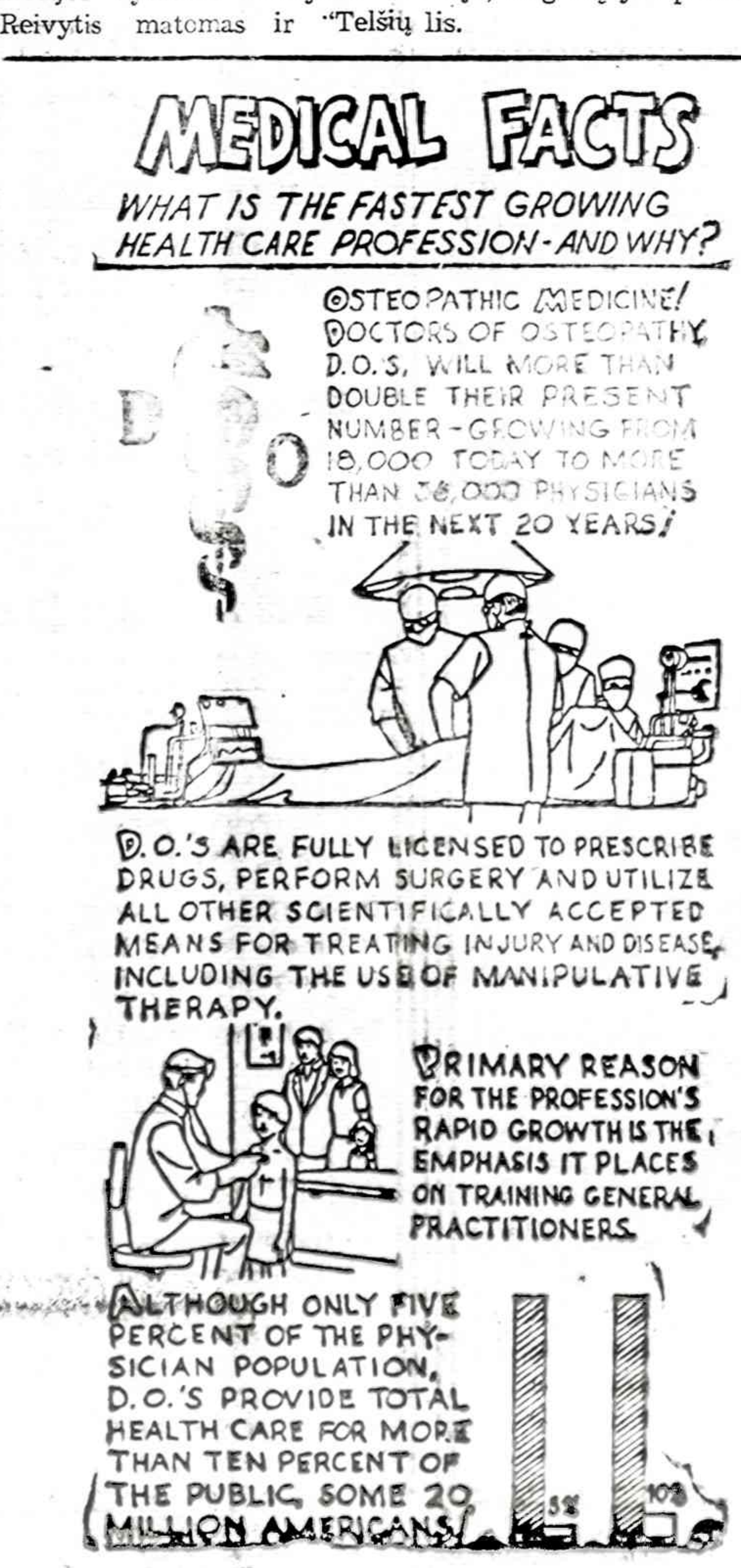

GORDON
Funeral Home and Cremation Service
Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344
1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS
GAIDAS - DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
1605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME
1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650
Tel.: 652-5245
TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI
Aikštė automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
[illegible] WEST 69th STREET
SOUTHWEST HIGHWAY
BUTKUS VASAITIS
[illegible] So. 50th Ave., Cicero, Ill.
PETRAS BIELIŪNAS
[illegible] So. CALIFORNIA AVE.

Steigia fondą Vasario 16 gimnazijai

(Atkelta iš antro puslapio)

katal. parapija. Tos parapijos bažnytėlėje kas sekmadienį 11.15 val. laikomos lietuviškos pamaldos mūsų gimnazijos mokiniams ir kitiems tautiečiams. Bažnytėlė sena ir vokiečių maldininkams per ankšta. Parapija nutarė pasistatyti naują. Pradėta nuo salės, pavadintos Alfred Delp Gemeindezentrum. Sąmata — 1,300.000 DM. 1982 m. lapkričio 12 buvo jau po stogu. Tą dieną sukviesti svečiai į vainiko pakėlimą (Richtfest). Naujoje salėje rinktinius svečius pasveikino parap. komiteto pirmininkas Edm. Maul. Lietuviams atstovavo gimnazijos direktorius A. Šmitas, Vokietijos LB Valdybos sekretorė M. Šmitienė ir reikalų vedėjas J. Lukošius. Dalyvavo vyskupijos iždininkas, Lampertheimo parap. klebonas, apskrities viršininkas, burmistro atstovas, keletas aukštų savivaldybės pareigūnų ir kt. Diecezijos atstovas 20,000 DM čekį, kiti kalbėtojai paklojo po tūkstantinę ar mažiau.

Archt. prof. Beck, kuris prieš keletą metų yra pastatęs ir Huettenfeldo Buergerhausą, nušvietė namo statybos eigą, pagirdamas rangovą ir darbininkus. Visi stebėjosi mažytės Huettenfeldo katal. diasporos užmoju ir pažadėjo jį remti.

Huettenfeldo lietuviai irgi džiaugiasi statoma bažnyčios sale ir numatoma statyti bažnyčia, kuriomis tikriausiai galės ir jie naudotis.

Lebenstedt (Salzgitter 1)

Lapkričio 7 Hildesheimo vyskupas koadjutorius Heinrich Machens teikė Sutvirtinimo sekramentą vokiečių jaunimui. Po lietuviškų pamaldų Ona Gucaitienė ir dr. A. Šilinytė paruošė parapijos salėje šaunias vaišes su balandėliais ir didžkukuliais. Į jas atsilankęs vysk. Machens, palaimino stalą ir pašventino paplotėlius kūčioms. Pagerbdami aukštąjį svečią, lietuviai įteikė jam juostą su gėlėmis, bronzos medalį su Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslu ir sugiedojo Ilgiausių metų.

Vasario 16 gimnazijoje raiškaus skaitymo varžybos

1982 m. lapkričio 11 vakare mergaičių bendrabučio seklyčioje suruošė lietuvių literatūros mokyt. Brenė Lipšienė. Vertintojų kolegiją sudarė: mokyt. Lipšienė, gimnazijos sekretorė O. Šiugždinienė, stud. živ. Grodbergienė ir abiturientas Ged. Sidaras. Varžovai suskirstyti į dvi grupes — jaunesniųjų ir vyresniųjų klasių. Jaunesniųjų grupę sudarė Tanja ir Gabrielė Griunvaldaitės, Ričardas Sidaras, Virgilijus Jocys, Tanja Huber, Gabija Diavaraitė ir Astrida Kairytė. Jos turėjo padeklamuoti mintinai išmoktą V. Šimaičio eilėraštį Graži šalis ir dar ką nors pasirinktinai.

Vyresniųjų grupę sudarė Lilija Burškaitytė, Inga Bitautaitė, Lidija Kairytė ir Algis Sodonis. Jie turėjo mintinai padeklamuoti Maironio Jaunosios Lietuvos VII giesmę ir dar kai ką pasirinktinai. Kol vertintojai tarėsi, visi varžovai buvo nufotografuoti, o vėliau kartu su klausytojais dainavo.

Jaunių grupėje I premiją laimėjo Rič. Sidaras VI kl., II premiją — Gabija Diavaraitė VII kl., ir dvi trečias premijas — Tanja Griunvaldaitė ir Virg. Jocys, abu VI kl. Vyresniųjų grupėje I premija paskirta Ingai Bitautaitei X kl. ir abiturientei Lidijai Kairytei. Kai kurie deklamuotojai, ypač tik gimnazijoje pradėję lietuviškai mokytis, turėjo sunkumų su tarsena, bet buvo ir tokių, kurių tiek ištarimas, tiek kirčiavimas buvo be priekaištų.

Premijas mokyt. Lipšienė išdalijo lapkričio 13 per pietus. Visi gavo meniškai išspausdintus pažymėjimus su visu vertintojų parašais ir knygų. Direktorius pažadėjo suruošti daugiau raiškaus skaitymo varžybų ir kviečia dalyvauti visus.

TRUMPAI

★

— Ilgametis Naujienų skaitytojas **Balys Jacikevičius**, gimęs 1911-VII-13 d., mirė po sunkios ir ilgos (10 metų) emfizemos ligos, 1982 m. gruodžio 24 dieną Ridgewood, N. Y. Palaidotas gruodžio 28 d. iš Apreiškimo bažnyčios, Cypress Hills kapinėse, lietuvių kampelyje.

PASIŽYMĖJĘS SIUVĖJAS

Argentinos sostinėje gyvenąs lietuvis siuvėjas Vladas Rimša siuva kostiumus įvairių kraštų ambasadoriams ir kitiems diduomenės vyrams. Siuva jis kostiumus ir turtingiems lietuviams, kad ir svetur gyvenantiems. Vieną klientą jis turi net Australijoje.

Vladas Rimša yra buvusio garsaus Kauno siuvėjo Rimšos sūnus. E. L.

Marquette Parkas susirūpinęs

Per ilgesnį laiko tarpą nebuvo spaudimo į Marquettę Parką ir atrodė, kad Marquette parkas buvo paliktas ramybėje, buvo užmirštas, bet dabar, artėjant rinkimams, vėl atgyjo rungtynių dvasia. Marquette parkui gresia vėl didelis pavojus. Kaip anksčiau jiems nepavyko, tai dabar labai stengias pasispirti. Varo didžiausią propagandą registruotis balsavimui ir balsuoti.

Keičiant 15-to WWard ribas, jie nori turėti 60 nuošimčių 15-tame warde, o baltųjų tik 40 nuošimčių. Tai jeigu viskas taip įvyks pagal jų norą, tai mūsų Marquette Parko ateitis bus labai liudna.

Gali jiems pavykti, jei mes taip ir toliau kaip dabar į tai žiūrėsime tik pro pirštus ir galvosim kaip anksčiau, tai jie labai lengvai tikslą atsieks. Mes, lietuviai esame toji visuomenės dalis, kuri galvojame, kad mano vieno balsas neturi daug reikšmės, bet taip galvojančių yra labai daug, tai tuomet tas skaičius jau yra labai didelis.

Pagal balsavimo davinius, mes 15-to Ward lietuviai, balsavom labai mažas nuošimtis.

Nebedaug laiko liko atidėliojimams ir abejojimams. Turime skubėti registruotis, ir visi balsuokim, kurie turime balsavimo teisę. Atlikime pareigą, kuri yra labai svarbi. Mūsų reikalų niekas kitas neapgins, tai yra mūsų visų pareiga. Nors mūsų ir nėra labai didelis skaičius, bet vienybėje yra galybė. Jei mes visi kaip vienas atliksim savo pareigą balsuodami, jei ir pralaimėtume, nesiaustume sau kaltės, nes padarėm viską ką galėjom. *Vladas Bražionis*

● Naujų Metų proga daugelis palinkėjo mums laimės ir geros sėkmės, tačiau atsiekimas vieno ir antro priklauso nuo mūsų pačių.

● Praleidę dvi didžiąsias šventes — Kalėdas ir Naujus Metus, dabar galėsime bent truputį atsikvėpti. Seniau celebruodavome ir Trijų Karalių dientą, kuri buvo skiriama viengungiams, bet dabar ir tieji pamiršo tą šventę tinkamai paminėti. Lauksime dabar pavasario ir gražesnio bei šiltesnio oro.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Šio reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legališkomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoj.

STASYS ŠAKINIS
LIETUVIS DAŽYTOJAS
Dažo namus iš lauko
ir iš vidaus.
Darbas garantuotas.
4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Skambinti YA 7-9107

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline.
Don't be a Born Loser!

KURIAM GALUI MOKĖTI DAUGIAU?
PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO $300 IKI $1,000

Chrysler New Yorker
BALZEKAS MOTOR SALES
CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • K CARS
"U WILL LIKE US"
4030 Archer – VI 7-1515

Ilgametis patyrimas — sąžiningas darbas
Jei ruošiatės keliauti — kreipkitės į Lietuvių Įstaigą:

American Travel Service Bureau
9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
Telef. 312 238-9787

• Nemokamas patarnavimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų kelionių (cruises), viešbučių ir automobilių nuomavimo rezervacijas; Parduodame kelionių draudimus; Organizuojame keliones į Lietuvą ir kitus kraštus; Sudarome iškvietimus giminių apsilankymui Amerikoje ir teikiame informacijas visais kelionių reikalais.
• Taupykite skrisdami Chartered lėktuvais, tik reikia rezervuoti vietas iš anksto — prieš 45 - 60 dienų.

JAU ATSPAUSDINTA
J. KLAUSEIKIO KNYGA
BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI
102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.
Kaina —$3, persiuntimas paštu — $1.
KNYGĄ IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA.
Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą, arba rašant tokiu adresu:
Mr. K. Janutа,
2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

Naujai pasirodžiusi
DR. ANTANO RUKŠOS
619 puslapių, kietų viršelių knyga
KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
Lietuvių–lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka
KAINA — $17. (Persiuntimui pridėti $1)
Siųsti čekį:
Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI
Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.
Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą ________ $8.00
Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais ________ $4.00
Minkštais viršeliais, tik ________ $3.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŪS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdžiai. Tik ___ $2.00
Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridedant $1 persiuntimo išlaidoms.
NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS.
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKĖTI NUOMĄ?
GERIAU SKOLĄ.
Du miegami ir du kambariai sklepe. Centrinis šildymas atskirai kiekvienam butui. 2 auto garažas. Aluminum langai. Švarus. $67,000. 62-tros ir California.
5 ir 4 medinis Brighton Parke, arti mokyklų. Mažas įmokėjimas. Savininko paskola.
ŠIMAITIS REALTY
INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel.: 436-7878

VACANT LOTS
THE BEST OF TWO WORLDS! COUNTRY & CITY LIVING. 1 ACRE LOTS WITH SEWER AND WATER. 131st & DERBY, LEMONT. BUY NOW — BUILD LATER.
GOOD FINANCING.
CENTURY 21 OLSICK & CO.
257-7100

REPAIRS — IN GENERAL
Įvairūs Taisymai
TAISO ORO VĖSINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS BEI KROSNIS.
Herman Dečkys
Tel. 585-6624

MISCELLANEOUS
Įvairūs dalykai
BEN'S SHRIMP HOUSE
1049 W. North Ave.
Rūkyti karpiai (chubs), sturys (sturgeon) ir upėtakiai (trout) bei RŪKYTI ŠVIEŽI UNGURIAI. Tel. 337-0263

JOHN GIBAITIS
Advokatų įstaiga
6247 S. Kedzie Ave.
(312) 776-8700

"LIUCIJA"
Mike Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.
Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina $5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greit, garantuotai ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai $120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE
Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY
F. Zapolis, Agent
3208½ W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642, - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštad.: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Šeštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PATS SKAITYK IR DAR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"